



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.


Beritan GÜNEŞ ALTIN

Mardin Milletvekili

Kocaeli 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nde tutulan Dilber Tanrıku, Gülşen Bahadır ve Zozan Kutum isimli üç kadın mahpusun ağırlaştırılmış müebbet hapis cezalarının onanması gerekçesiyle 23 Ekim günü hijyen koşullarının olmadığı, eşyalarını koyacakları alanlar da dahil 5 metrakarelik, hücrelere götürüldüğü ve o günden itibaren burada tutuldukları bilgisi mahpuslar ve avukatları aracılığıyla tarafımıza iletilmiştir.

Kadın mahpusların kaldığı hücrelerde, sistematik işkenceye maruz bırakılan Garibe Gezer 9 Aralık 2021'de şüpheli bir şekilde yaşamını yitirmiş ve bir başka mahpus ise intihar etmiştir. Bu tekli hücrelerdeki şüpheli ölüm ve intiharın ardından İl İnsan Hakları İnceleme Kurulu incelemelerde bulunmuş ve hücrelerin "uzun süreli yaşama uygun olmadığı" yönünde bir rapor hazırlamıştır. Ancak yaklaşık üç yıl sonra bir işkence mekanı statüsündeki hücrelerin tekrar kullanılmaya başlanmış olması mahpusların yaşam hakkı dahil temel haklarının dahi ciddi tehlike içerisinde olduğunu göstermektedir.

23 Ekim günü üç kadın mahpusun insani olmayan koşullara sahip hücrelere götürülmesinin ardından hapishanedeki diğer mahpusların temel yaşam hakkına sahip çıkmak ve dikkat çekmek maksadıyla yaptıkları protestonun ardından ise aralarında HDP Eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ ile HDP Eski Milletvekili Semra Güzel'in de bulunduğu 17 kadın hakkında soruşturma başlatılmıştır. Mahpusların bu ihlallere dair idare ile görüşme talepleri ise "kurumda hiçbir müdür, idareci yok" cevabıyla sonuçsuz bırakılmıştır.

İnsan Hakları Derneği'nin Hasta Mahpuslar Listesinde yer alan ve yaşamını tek başına idame ettiremeyen Dilber Tanrıku'nun mevcut hücre koşullarında sağlık durumunun gün geçtikçe kötüye gittiği de yine aktarılanlar arasındadır.

Bu bağlamda;

1. Mahpusların insani yaşam koşullarına sahip olmayan 5 metrekairelik hücrelerde tutulmasının gerekçesi nedir?
2. Daha önce bir şüpheli ölüm ve bir intiharın gerçekleştiği hücrelerde mahpusların uzun süreli tutulmaması yönlü İl İnsan Hakları Kurulu'nun raporuna uyulmamasının gerekçesi nedir? Bu raporlara uyulmaması bilginiz ve onayınızla mı gerçekleşmektedir?
3. Bu rapora uyulmaması Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir yoksa hapishane idaresinin inisiyatifiyle mi gerçekleşmektedir?
4. Üç kadın mahpus, insani yaşam koşullarına sahip olmayan hücrelerde tutulmaya devam edilecek midir?
5. Figen Yüksekdağ ve Semra Güzel'in de aralarında olduğu 17 kadın mahpusa soruşturma açılmasının gerekçesi nedir? Temel yaşam hakkına sahip çıkmak hangi suç kapsamında değerlendirilmektedir?
6. Hapishanelerin tüm kısımlarında uyulması gereken hijyen koşulları nasıl belirlenmekte ve kim tarafından denetlenmektedir?
7. Bakanlığınız tarafından Kocaeli 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Hapishane en son ne zaman denetlenmiştir? Denetim sonucunda hazırlanan raporda hijyen koşullarına dair bir tespit söz konusu mudur? Bu yönlü bir tespit var ise hapishane idaresine hem hijyen hem de insani yaşam koşullarının sağlaması noktasındaki sorumluluklarını yerine getirmesine dönük bir geri bildirim yapılmış mıdır?
8. Hapishanede gerekli "iyileştirmelerin" yapılıp yapılmadığı tarafınızca takip edilmiş midir? Takip edilmediyse bunda sorumluluğu olan kamu personelleri hakkında başlatılmış herhangi bir soruşturma var mıdır?
9. Üç kadın mahpusun daha önce Garibe Gezer'in şüpheli şekilde yaşamını yitirdiği ve bir başka mahpusun da intihar ettiği hücrelere konulmasının hukuki, politik gerekçeleri nelerdir? Bu karar hapishane idaresinin inisiyatifiyle mi yoksa Bakanlığınızın bilgisi ve onayıyla mı alınmıştır?